DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ | 100 EĞİTİMİN YÜZYILI

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

Akaid

11. sınıf

1. ÜNİTE

AKAİD İLMİ VE KAVRAMI

1. ünite

AKAİD İLMİ VE KAVRAMI

İÇİNDEKİLER

1.1. AKAİD İLMİ

1.2. İMAN VE İMANIN MAHİYETİ

1. ünite

1.1. AKAİD İLMİ

Akaid, İslam'da inanılması gereken temel inanç esaslarının bütünüdür. Bu esasları inceleyen ilim dalına akaid ilmi denir.

- Akaid ilminin konusu inanç esaslarıdır. Bu esasların başlıca kaynakları Kur'an-ı Kerim ve hadistir.

"Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberi'ne, Peygamberi'ne indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr eden kimse iyice sapıtmıştır."

(Nisa suresi 136. ayet)

"...Allah'a, Allah'ın meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe inanman, bir de kadere, hayrına şerrine inanmandır..."

(Buhari, "İman", 37)

Akaid Kelimesiyle İlgili Kavramlar

Akd (عقد)	Bağlamak, düğümlemek.
Akide (عقيدة)	Gönülden bağlanılan inanç.
Akaid (عقائد)	Akidenin çoğulu, inanç esasları.
İtikat (اعتقاد)	Bir inancı benimseyip ona bağlanmak.

❖ İslam âlimleri, iman esaslarını üç ana başlık altında ele alır. Bu üç bölüm **usulüselase** olarak adlandırılır.

İLAHİYYAT

Allah'a (cc) ve kadere iman ile ilgili konuları kapsar.

NÜBÜVVAT

Peygamberlere ve kitaplara imanı ele alır.

SEMİYYAT

Meleklere ve ahirete iman ile ilgili konuları açıklar.

Akaid İlminin Ortaya Çıkışı ve Özellikleri

Oyun
zamanı

İslam Akaidinin Temel Esasları

Allah'ın (cc) varlığı

Allah'ın (cc) varlığına, ezeli ve ebedi olduğuna ve hiçbir şeye muhtaç olmadığına inanılması

Kâinatın yaratılmışlığı

Kâinatın, içindeki her şeyle birlikte Allah (cc) tarafından yaratıldığına inanılması

Allah'ın (cc) birliği ve sıfatları

Allah'ın (cc) bir ve eşsiz olduğuna, mükemmel sıfatlara sahip olduğuna inanılması

Kader ve insan iradesi

Allah'ın (cc) her şeyi bir ölçüye göre takdir ettiğine, insanın ise yaptığı tercihlerden sorumlu olduğuna inanılması

Peygamberlik

Allah'ın (cc) insanlara peygamberler gönderdiğine ve peygamberlerin vahyi insanlara iletiğigne inanılması

Melekler

Meleklerin Allah'ın (cc) emirlerini yerine getiren nurani varıklar olduğuna inanılması

İlahi kitaplar

İlahi kitapların Allah (cc) tarafından gönderildiğine inanılması

Ahiret inancı

Ölümden sonra dirilişe, ahiret hayatına, cennet ve cehenneme inanılması

AKAİD İLMİNİN ÖZELLİKLERİ

1. İman esaslarını konu edinir.
2. Kaynağını Kur'an-ı Kerim ve sünnetten alır.
3. Tevhit ilkesini merkeze alır.
4. Kesinlik ifade eder.
5. Değişmez esaslara dayanır.
6. Bir bütündür.
7. Açık ve anlaşılırdır.
8. Akıl ve fıtrata uygundur.
9. Delillendirilebilir niteliktedir.
10. İnsanın hayatını yönlendirir.

1.2. İMAN VE İMANIN MAHİYETİ

Amentü

- "İnandım" anlamına gelen **Amentü** İslam'ın temel iman esaslarını özlü biçimde ifade eder.
- Müslümanların ortak inanç, kimlik ve ahlak anlayışının temelini oluşturur.

Amentü Duası

"Allah'a (cc), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah'tan (cc) olduğuna iman ettim. Ölümden sonra diriliş gerçektir. Allah'tan (cc) başka ilah olmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehadet ederim."

Tasdik

Sözlük Anlamı

Doğrulama, gerçekliğini kabul etme, inanma, iman etme, gönülden bağlanmadır.

Terim Anlamı

Allah'ın (cc), peygamberler aracılığıyla göndermiş olduğu şeylerin doğruluğuna kesin olarak inanma, içtenlikle bağlanmadır.

İkrar

Sözlük Anlamı

Kabul etme, doğrulama, onaylama, itiraf etmedir.

Terim Anlamı

Allah'ın (cc) varlığı ve birliğine iman eden bir kimsenin Müslüman muamelesi görebilmesi için inanmış olduğu değerleri sözlü veya fiilî olarak dışa yansıtmasıdır.

- Gerçek iman, yalnızca sözle değil, kalpten inanmakla gerçekleşir.
- Kur'an-ı Kerim, kalpten inanmadığı hâlde diliyle inandığını söyleyenleri eleştirir.

"İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları hâlde 'Allah'a ve ahiret gününe inandık.' derler. Onlar (kendi akıllarınca) güya Allah'ı ve müminleri aldatırlar. Hâlbuki onlar ancak kendilerini aldatırlar ve bunun farkında değillerdir. Onların kalplerinde bir hastalık vardır. Allah da onların hastalığını çoğaltmıştır. Söylemekte oldukları yalanlar sebebiyle de onlar için elim bir azap vardır."

(Bakara suresi 8-10. ayetler)

“Ey Resul! Kalpleri iman etmediği hâlde ağızlarıyla ‘İnandık.’ diyen kimselerden ve Yahudilerden küfür içinde koşuşanların hâli seni üzmesin...”

(Maide suresi 41. ayet)

- Kişi, hayatını tehdit eden ağır bir baskı altında kalben inandığı hâlde diliyle inkâr etmek zorunda bırakılırsa mazur görülür.

İman Çeşitleri

Taklidî İman

Kişinin, ailesinden ve çevresinden öğrendiği inançları araştırmadan ve delillerini sorgulamadan benimsemesidir.

Tahkikî İman

Araştırarak, akıl yürüterek ve delillere dayanarak bilinçli biçimde inanmaktır.

İcmalî İman

İman esaslarına genel olarak inanmaktır.

Tafsilî İman

İman esaslarına ayrıntılı ve bilinçli biçimde inanmaktır.

İmanın Geçerli Olması İçin

- İmanın özgür iradeye dayalı bir tercih olması, baskı ve tehdit neticesinde olmaması gerekir.
- İmanın azap veya ölüm geldiği anda (yeis/ümtsizlik hâlinde) olmaması gerekir.
- İman esasları ve dinî hükümlerden hiçbirini inkâr etmemek ve alaya almamak gerekir.

İman–Amel İlişkisi

Amel: İnsanın yaptığı iyi veya kötü davranışların genel adıdır.

- İman ve amel birbiriyle ilişkilidir. Salih ameller imanı güçlendirir.
- İslam âlimlerinin çoğunluğuna göre amel, imanın aslına dâhil değildir. İman, kalple tasdik ve dille ikrardan oluşur.
- Günah işlemek kişiyi iman dairesinden çıkarmaz, yalnızca sorumlu ve günahkâr kılar.

İmanın Artması ve Eksilmesi

- İman esasları bir bütündür. Bu esasların tamamına inanmak gerekir.
- İman, inanılacak esaslar bakımından artıp eksilmez. Kişinin imanının güçlenmesi veya zayıflaması söz konusu olabilir.
- Allah'ı (cc) anmak, ayetleri okuyup anlamaya çalışmak ve salih ameller işlemek imanı güçlendirir.

İman/Mümin

İman: Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini, Hz. Muhammed (sav) aracılığıyla bildirilen iman esaslarının tamamını kalple tasdik, dille ikrar etmektir.

Mümin: Allah'ın (cc) bildirdiği iman esaslarını tereddütsüz kabul eden kişidir.

Nifak/Münafık

Nifak: Kişinin gerçekte inanmadığı hâlde Müslüman gibi görünmesidir.

Münafık: Kalben inanmadığı halde kendini Müslüman gibi gösteren, inkârını ve iki yüzlülüğünü gizleyen kişidir.

Şirk/Müşrik

Şirk: Allah'a (cc) ortak koşmak veya O'na ait özellikleri başka varlıklara vermektir.

Müşrik: Allah'a (cc) ortak koşan kişidir.

Tevhit

Tevhit: Allah'ın (cc) tek ve eşsiz olduğuna inanmak ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamaktır.

- Tevhit inancı, ibadetin yalnız Allah'a (cc) yapılmasını gerektirir.
- Kelimeitevhit, tevhit inancını özlü biçimde ifade eder:
  - Lâ ilâhe illallah / Muhammedürrasulüllâh

İnkâr

İnkâr: Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini, buyruklarını veya Hz. Muhammed'in (sav) peygamberliğini reddetmektir.

Küfre Düşüren Söz ve Eylemler

- Küfür, İslam'ın temel inanç esaslarından birini inkâr etmeyi ifade eder. İnkâr söz veya davranışla ortaya konabilir.

Elfazıküfür

Kişiyi küfre götüren **sözlerdir**, Allah'a (cc) ve dinin temel inançlarına aykırı ifadelerdir.

Efaliküfür

Kişiyi küfre götüren **davranışlardır**. Puta tapmak veya Allah'tan (cc) başka bir varlığa ibadet etmek, sihir ve kehanetle uğraşmak gibi eylemleri içerir.

Tekfir

Tekfir: Bir kimsenin inanç, söz veya davranışlarından dolayı küfrüne hükmedilmesidir.

- İslam'da kesin delil olmadan bir Müslümanı tekfir etmek doğru değildir.
- Bir kişinin kalbindeki imanı yalnız Allah (cc) bilir.
- Ehlikıble (Kâbe'yi kıble kabul eden ve İslam'ın temel esaslarını inkâr etmeyen Müslümanlar) tekfir edilmez.

Kelimeitevhit

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ

Lâ ilâhe illallah / Muḥammedürrasûlûllâh

Anlamı: "Allah'tan (cc) başka ilah yoktur. Muhammed (sav) O'nun elçisidir."

Kelimeişehadet

اَشْهَدُ اَنْ لاَ اِلٰهَ اِلاّ اللّٰهُ وَاَشْهَدُ
اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Eşhedû ellâ ilâhe illallah
ve eşhedû enne Muḥammeden abdûhû ve rasûlûh.

Anlamı: "Ben Allah'tan (cc) başka ilah olmadığına, Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim."

1. ünite

İslam'ın temel inanç esaslarını doğru şekilde öğrenir.
Hayatını bu inançlar doğrultusunda düzenlemeye çalışır.
Davranışlarını inançlarıyla ilişkilendirir ve sorumluluklarının farkına varır.
Olumlu ahlaki tutum ve davranışlar geliştirmeye çalışır.
İnanç konularındaki şüphelerini ortadan kaldırır.
Akaid İlmini ve İmanın Mahiyetini Bilen Kişi
Hayatın amacını ve insanın yaratılış gayesini kavramaya çalışır.
Allah'a (cc) kulluk bilinci kazanır, ibadetlerini daha bilinçli şekilde yerine getirmeye çalışır.
İmanla amel arasındaki ilişkiyi kavrar ve salih amellerin önemini fark eder.
Kendisine ve çevresine faydalı olmaya çalışır.
İmanını bilinçli biçimde yaşamaya ve hayatına anlam katmaya çalışır.

Göz
im
a+b

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ